

www.anthropolis.hu

anthropolis.iroda@gmail.com

www.facebook.com/anthropolis.hu

A kiadvány az EGT/Norvég Civil Támogatási Alap támogatásával készült el.
Kiadó: Anthropolis Antropológiai Közhasznú Egyesület, 2015

anthropolis

Téged is érint: MODERNKORI RABSZOLGASÁG

TUDNIVALÓK

A MODERNKORI RABSZOLGASÁGRÓL
FIATALOKNAK

Modern rabszolgaság, kizsákmányolás

Rabszolgaságnak hívjuk azt az állapotot, amelyben egy személyt fogvatartója vagy fogvatartói tulajdonuknak tekintenek, illetve ellenőrzésük alatt tartanak. A rabszolgaságra kényszerített emberek legtöbb jogát súlyosan megsértik, korlátozzák. Míg a történelem során a rabszolgaság többnyire törvényes volt, addig a napjainkban zajló rabszolgaság a világ minden országában törvényellenes.

A modernkori rabszolgaság a mai Magyarországon is jelen van. Egy kutatás szerint körülbelül 36 000 áldozata lehet a jelenségnek, nagyjából annyi, mint egy közepes méretű magyar város teljes lakossága. A rabszolgák jelentős számban a hazai vagy nemzetközi emberkereskedelem révén válnak áldozattá. Az áldozatok nagyobb része nő és gyermek. Az emberkereskedők kihasználják, hogy az áldozatok többsége nagyon nehéz körülmények között él, és komoly kockázatot is hajlandó vállalni a boldogulás reményében.

Ismerd meg jogaidat!

Európa-szerte törvények garantálják az emberhez méltó életkörülményeket. A 18 év alattiak jogairól a <http://unicef.hu/ismerd-meg-jogaidat/> oldalon találhatóak gyerekeknek és fiataloknak szóló információk.

Fontos tudni, hogy az emberi jogok, vagy a gyermekek jogai mindig érvényesek, és aki ezeket megsérti, bűncselekményt követ el. A szülők és más gondviselők kis mértékben korlátozhatják a rájuk bízott gyerekek jogait, ám ez nem jelenti azt, hogy a gyerekeknek mindenben engedelmességniük kell. A szülők pl. korlátozhatják, hogy a gyerekük milyen későn jön haza, vagy elmehet-e valahová a szabadidejében. De nem zárhatják be a lakásba, vagy nem akadályozhatják abban, hogy iskolába járjon, barátkozzon. Szigorúan tilos a gyerekek testi sanyargatása, legyen szó testi erőszakról, éheztetésről, nem megfelelő szobahőmérséklet, vagy időjárásnak megfelelő öltözék biztosításáról.

Felnőtt áldozatoknál emberkereskedők és rabszolgatartók gyakran hivatkoznak kitalált szabályokra. Néha igazságosnak is tűnhet egy-egy ilyen korlátozás, pedig valójában sérti az áldozatok jogait. Senkit sem lehet akarata ellenére dolgoztatni. Mindenkinek joga van meggondolnia magát, akkor is, ha elvállalt egy feladatot.

Bárkivel
megtörténhet

Egyes csoportok sérülékenyebbek a modernkori rabszolgaság szempontjából. Ide tartoznak a nők, a 18 év alattiak, a mélyszegénységben élők és egyes kisebbségek tagjai. Ugyanakkor nem kell feltétlenül ezekhez a csoportokhoz tartozni ahhoz, hogy bűnözők célpontjává váljunk. Mindenkinek fontos, hogy körültekintően járjon el, például amikor külföldön keres munkát.

A kizsákmányolás gyakran otthon kezdődik

GYEREKEK ELLENI ERŐSZAK A CSALÁDBAN

A kizsákmányolás egyik alapfeltétele, hogy az elkövető nagyobb hatalommal rendelkezik, mint akit ki akar zsákmányolni. Gyerekek és fiatalok esetében különösen igaz, hogy a kizsákmányoló nem feltétlenül messziről érkezett idegen, hanem családtag, aki a gyerek vagy a partner függő helyzetével él vissza, illetve aktívan növeli az áldozata(i) kiszolgáltatottságát pl. erőszak alkalmazásával, a szabad mozgás korlátozásával.

A gyerekeket bántalmazó felnőttek gyakran hivatkoznak a gyerek viselkedésére, vagyis azt állítják, hogy a gyerek „megérdemli” a verést, kínzást, éheztetést, és „nem érdemli meg” az alapvető testi, érzelmi gondoskodást. A gyerekek bántalmazása bűncselekmény: Magyarországon szigorúan tilos a gyerekeket megütni, vagy bármely más módon bántalmazni. A gyerekek kizsákmányolása is a bántalmazás egyik formája.

A gyerekektől elvárható, hogy koruknak megfelelő mértékben részt vegyenek a házimunkában, de sem kereső tevékenységre, sem prostitúcióra nem kényszeríthetők. A szülők kötelessége a gyerek ellátása, amiért a gyerekektől semmit nem kérhetnek cserébe.

PÁRKAPCSOLATI ERŐSZAK

Élete során minden ötödik nőt ér testi erőszak párkapcsolatban Magyarországon. Sok esetben éppen az első, korai kapcsolatban fordul elő erőszak. Az áldozatok többsége lány vagy nő, kis mértékben fiúk és férfiak. Általában a kapcsolat kezdetétől az a szándéka a bántalmazónak, hogy párját később kizsákmányolja.

A bántalmazás figyelmeztető jeleit nem könnyű felismerni, mert a filmekben, könyvekben gyakran a túlzott szeretet jeleként magyarázzák azt, ami a valóságban bántalmazás. Bántalmazásról van szó, ha a párod:

- állandóan féltékenykedik, ha a barátaiddal akarsz lenni
- mindig tudni akarja, hogy hol vagy
- meg akarja határozni, mit vegyél fel, kivel találkozatsz, mit mondatsz
- fenyeget, hogy elhagy, ha nem azt teszed, amit ő szeretne
- megaláz, érezteti veled, hogy értéktelen vagy
- nyomást gyakorol rád a szex terén
- azzal fenyegetőzik, hogy öngyilkos lesz, ha elhagyod
- azzal fenyegetőzik, hogy bántani fog, ha elhagyod
- korábbi kapcsolatában megütötte a partnerét, és ezért a volt partnerét hibáztatja
- meglök, megrúg, rángat, egyéb módon fájdalmat okoz.

Praktikus információk

Gyerekbántalmazás a családban

A gyerekeket se a szülőknek, se más felnőtteknek nincsen joga bántalmazni, kihasználni. Ha bántanak, dolgoztatnak vagy prostitúcióra kényszerítik, jogod van a támogatásra, segítségre. Gondold végig, hogy ismersz-e olyan felnőttet, akiben megbízol, és akinek el tudnád mondani, hogy mi is valószínűleg a baj!

Ha nem ismersz ilyen felnőttet, Magyarországi területéről ingyenesen hívható éjjel-nappal a Kék Vonalat, amely telefonon és chaten is elérhető: www.kek-vonal.hu, telefon: 116 111

Párkapcsolati erőszak

Ha azt fontolgatod, hogy kilépsz az erőszakos kapcsolatból, fontos tudni, hogy a szakítás a bántalmazó kapcsolat legveszélyesebb időszaka:

- Térképezd fel, hol leszel majd biztonságban a szakítás után!
- Jegyezd meg a rendőrség telefonszámát (107, 112 - éjjel-nappal ingyenesen hívható Magyarországról), vagy olyan felnőttet, akiben megbízol!
- Mindig legyen egy megbízható ember, aki tudja, hogy épp hol vagy.
- Legyen egy titkos jelszó, mondat, amiből a megbízható ember tudja, hogy épp bajban vagy, és segítségre szorulsz, akkor is, ha nem tudsz nyíltan beszélni.

További információk a párkapcsolati erőszakról: www.nokjoga.hu

NANE Segélyvonal bántalmazott nőknek és gyerekeknek: 06-80-505-101
Hívható: Hétfő, Kedd, Csütörtök, Péntek, 18-22 óra között. (Magyarország területéről ingyenes.)

KERET segélyvonal szexuális erőszak áldozatainak, és az őket segítőknek: 06-40-630-006
Hívható: Hétfőn 10-14 óra között, Szerdán 14-18 óra között, illetve Pénteken 10-14 óra között.

Ha barátod, barátnőd van bajban

A gyerekek és fiatalok általában a velük egykorú barátaiknak, barátainak mesélnek a legtöbbet problémáikról, terveikről. Lehet, hogy te vagy az első, akinek a barátod, vagy barátnőd elmondja, hogy otthon, vagy a párkapcsolatában bajok vannak, vagy hogy készül egy külföldi munkát elvállalni.

Segíthet, ha beszélsz vele arról, ami ezen a szórólapon van. Fontos: hagyd időt neki arra, hogy saját szavaival mondja el, hogy mi a baj!

Előfordulhat, hogy te sejtet, hogy problémája van, de ő nem beszél róla. Szóba hozhatod általában a dolgot, amivel szerinted problémája van, és akár ezt a szórólapot, akár a nokjoga.hu oldalon található információkat is megoszthatod vele. Ebből tudni fogja, hogy téged foglalkoztatnak ezek a kérdések, érdeklődsz irántuk, és ha készen áll arra, hogy segítséget kérjen, hozzád fordulhat.

Biztonságosabb külföldi munkavállalás

MUNKAKERESÉS IDEJÉN:

A törvényesen működő munkaközvetítő cégek hivatalos nyilvántartása megtalálható például a megyei kormányhivatalokban, és a kormányhivatalok honlapjain. Ellenőrizd, hogy a munkaközvetítő, amely külföldi munkát ajánl neked, szerepel-e a nyilvántartásban!

Mindig gondold át alaposan az ajánlatot, beszélj át másokkal, még akkor is, ha baráttól vagy rokontól származik. Senkitől sem kötelező elfogadnod állásajánlatot!

Köss részletes, magyar nyelvű munkaszerződést és lehetőleg mutasd meg valakinek, aki jártas ebben. Gyanús, ha nincs szerződés, vagy ha nem adnak időt arra, hogy átolvasd, gondold ki rajta. A sürgetés célja valószínűleg az, hogy ne vedd észre a visszaélésre szolgáló trükköket, szabálytalanságokat, és ne tudd másnak megmutatni, aki esetleg segítene!

Gyűjts össze minél több hasznos címet a célországban, ahová baj esetén fordulhatsz! Írd fel biztonságos helyre a magyar nagykövetség, és ha van, a legközelebbi konzulátus telefonszámát.

Személyes irataidról (személyi igazolvány, útlevel, jogosítvány, stb.) hagyd otthon egy-egy másolatot, és magaddal is vigyél másolatot, amit tarts külön az irataidtól! A pótlást a másolat mindenképp megkönnyíti, ha elveszne vagy elvinnék tőled az irataidat.

Ha megoldható, legyen vésztartalékban annyi pénzed, amiből haza tudsz utazni, ha váratlanul szükségessé válik.

Utazás előtt vizsgáld meg magad a házirovosoddal, és menj el fogorvoshoz is!

Legyen legalább egyvalaki, aki tudja, hogy mi célból, hová és mikor indulsz, és akivel meg egyeztetek, hogy rendszeresen kapcsolatban lesztetek! Beszéljétek meg előre, hogy milyen

időközönként fogod keresni! Állapodjatok meg titkos jelmondatban, jelszóban arra az esetre, ha bajban vagy, de nem beszélhetsz róla nyíltan.

KÜLFÖLDI TARTÓZKODÁS ALATT:

Az irataidat sose add oda harmadik személynek! Irataidat csak hatóságnak add át, amúgy mindig legyen nálad!

A veled kapcsolatos hivatalos ügyek intézésénél mindig legyél jelen! Ha valaki ragaszkodik ahhoz, hogy az útleveled nála legyen, és ne nálad, valószínűleg tisztességtelenek a szándékai.

Ha ellopták, vagy elvették az irataidat, sürgősen kérj segítséget a rendőrségtől vagy a legközelebbi magyar nagykövetségtől, konzulátustól!

Ha a munkáltatód nem tartja be a munkaszerződést, lépj kapcsolatba azzal, aki a munkát közvetítette! Ha nincs változás, jogod van felbontani a szerződést, és bármikor elhagyni a munkát.

Érkezőkor ne fogadj el ajándékot, szívességet idegenektől! Ha nem tudod visszautasítani, akkor is fontos tudnod, hogy az ajándék nem alap arra, hogy akaratod ellenére kelljen csinálnod valamit.

Mindenképp tartsd rendszeresen a kapcsolatot valakivel otthon, a korábban megbeszéltek szerint!

Ha bajba kerülsz, próbálj kapcsolatba lépni a magyar nagykövetséggel vagy konzulátussal! Ha akár külföldön, akár itthon emberkereskedelem áldozatává váltál, lehetőség van rövidebb időre menhelyi elhelyezést kapni Magyarországon. A menhelyre való bejutásban az Országos Kríziskezelő és Információs Telefon (OKIT) tud segíteni: 06-80-20-55-20 (éjjel-nappal hívható, Magyarországról ingyenesen).